

Inhoudsopgave

Inleiding	2
1. MAAS Marketing. Producten in- en uitfaseren	2
2. MAAS Inkoop. Producten strategische inkoop.....	2
3. Leverancier. Beoordelen risico's en blootstelling en beschikbaar stellen VIB	2
4. MAAS Product Introductie (Team) - PI(T) – Speciale aandacht CMR-stoffen bevattende mengsels	3
5. MAAS PI(T) – Toetsen van de inzet aan de arbeidshygiënische strategie.....	3
6. MAAS PI(T) – Opstellen van instructies voor Operations (gebruiks-, incidenten en afvalfase).	4
7. MAAS PI(T) – Opstellen van instructies voor Koopklanten/ Eigen verzorging	5
8. MAAS Marketing – Content management (publiceren en archiveren).....	5
9. MAAS CSI – Instrueren eigen verzorging	5
10. MAAS HR - Blootstellingsregister	5
11. MAAS HR – Inlenen (uitzendbureau, zzp)	6
12. MAAS HR – PMO (via arbodienst)	6
13. Bedrijfsarts – Arbeidsgerelateerde gezondheidsdossier.....	6
14. MAAS Leidinggevende. MAAS onboarding & toezicht.....	7
15. MAAS Medewerker. MAAS uitvoering	7
16. MAAS BHV. Incidentopvolging, -registratie & -analyse.....	7
17. MAAS HR. Info voor adequate toetsing van de RI&E	8
18. MAAS KAM-coördinator/ Preventiemedewerker. RI&E.....	8
19. Kerndeskundige. RI&E toetsing	8
20. MAAS KAM-coördinator/ Preventiemedewerker. Advies	9
21. MAAS OR. Informatierecht.....	9

Inleiding

Sign off (Ondertekening) in de betekenis van een schriftelijke aanvaarding of goedkeuring van het infaseren, gebruiken en uitfaseren van elk reinigingsmiddel bestaat uit een groot aantal stappen (niet uitputtende opsomming).

1. MAAS Marketing. Producten in- en uitfaseren

- a. Nieuwe producten – bijbehorende reinigingsmiddelen meenemen in beoordeling en lancering
- b. Producten uitfaseren – bijbehorende reinigingsmiddelen meenemen in uitfasering
- c. Sign Off: COO

Aandachtspunten:

- Marketing onvoldoende kennis om de reinigingsmiddelen zelfstandig te beoordelen;
- Marketing vertrouwt voor specificaties reinigingsmiddelen volledig op Inkoop

2. MAAS Inkoop. Producten strategische inkoop

2.1. Nieuwe producten of diensten – aanleveren bijbehorende reinigingsmiddelen & meenemen in contract met de leverancier.

2.2. Sign Off: CPO

Aandachtspunten:

- Inkoop onvoldoende kennis om de reinigingsmiddelen zelfstandig te beoordelen;
- Inkoop vertrouwt voor specificaties reinigingsmiddelen volledig op de leverancier.

3. Leverancier. Beoordelen risico's en blootstelling en beschikbaar stellen VIB

- a. Iedere gevaarlijke stof kent specifieke gebruiksvoorwaarden. De leverancier van producten met een gevaarsymbool is verplicht een Veiligheidsinformatieblad (VIB) te leveren. Hierop is gedetailleerde informatie over het betreffende product opgenomen, onder andere over risico's voor de veiligheid en gezondheid.
- b. Met het VIB geeft de fabrikant expliciet aan dat bij de voorgeschreven manier van gebruik het mengsel geen gevaren oplevert boven de vastgestelde grenswaarde¹;
- c. Sign off door leverancier via publicatie actuele VIB en digitaal beschikbaar stellen aan Maas (Inkoop)

Aandachtspunten:

- Haalplicht VIB door downstream gebruiker, dat wil zeggen Operations.
- PIT/ Operations vraagt VIB op bij Inkoper MAAS.
- VIB zou een brengplicht voor leverancier dienen te worden, bijvoorbeeld door een email notificatie bij een wijziging;
- Enkele leveranciers vermelden in 2022 nog niet de Nederlandse SZW-lijst in Rubriek 15 van het VIB.

¹ <https://www.ser.nl/nl/thema/arbeidsomstandigheden/Grenswaarden-gevaarlijke-stoffen/Grenswaarden>

- NL SZW-lijst niet vermelden in Rubriek 15 is een non-compliance vanaf 1 januari 2023, dan vereist de EU verordening 2020/878 expliciet het vermelden van nationale wetgeving.

4. MAAS Product Introductie (Team) - PI(T) – Speciale aandacht CMR-stoffen bevattende mengsels

- a. Bewezen kankerverwekkende, mutagene en reprotoxische stoffen (CMR-stoffen) zoveel mogelijk vervangen, dat wil zeggen als het technisch uitvoerbaar is om deze stoffen te vervangen door minder schadelijke stoffen dan is dit verplicht, ook als vervanging economisch of financieel minder aantrekkelijk is;
- b. Maas gebruikt namelijk geen afzonderlijke stoffen, maar mengsels. MAAS tot nu toe alleen voor mengsel Taski – op basis van informatie van de fabrikant - een uitgebreide risicoanalyse gemaakt;
- c. Gegevens over blootstelling aan CMR-stoffen (carcinogene, mutagene en reprotoxische stoffen) doorgeven aan HR, om Maas te laten voldoen aan de eis deze gegevens 40 jaar te bewaren vanaf het moment dat de werknemers niet meer worden blootgesteld aan deze kankerverwekkende stoffen;
- d. Sign off: Verantwoordelijke voor beoordeling technische uitvoerbaarheid (heeft de leverancier een alternatief werkzaam product). Tot op heden ligt die beoordeling bij Inkoop en Operations.

Aandachtspunten:

- PIT onvoldoende kennis om de reinigingsmiddelen zelfstandig te beoordelen;
- PIT kan risico analyse (blootstellingsbeoordeling) via TQM uitbesteden aan de Arbodienst

5. MAAS PI(T) – Toetsen van de inzet aan de arbeidshygiënische strategie

- a. Bij het nemen van maatregelen om blootstelling te verlagen, is de werkgever verplicht het voorgeschreven stappenplan van de arbeidshygiënische strategie te volgen. Dit houdt in dat maatregelen op een zo hoog mogelijk niveau genomen moeten worden. Pas als een maatregel van een bepaald niveau om technische, organisatorische of economische redenen niet mogelijk is, mag gekozen worden voor maatregelen van één niveau lager.
- b. De maatregelen op volgorde van prioriteit (STOP-strategie)
 - 1) Bronmaatregelen. Vervang de gevaarlijke stof door een niet of minder gevaarlijke stof. Is vervanging niet mogelijk of niet doeltreffend genoeg? Met een aanwijsbare reden (ofwel redelijkerwijs)? Ga dan naar niveau 2.
 - 2) Technische maatregelen. vrijkomen stof tegengaan of beperken. Pas technische maatregelen, werkprocessen, uitrustingen en materialen toe die de risico's voorkomen of beperken. Bij PIT verplichting deze VIB's te lezen en instructies voor de medewerkers opstellen hoe zij veilig met het product kunnen werken. Is zo'n toepassing niet mogelijk of niet doeltreffend genoeg? Met een aanwijsbare reden (ofwel redelijkerwijs)? Ga dan naar niveau 3
 - 3) Organisatorische maatregelen /collectieve maatregelen bij de bron of organisatorische maatregelen. Zijn zulke maatregelen niet mogelijk of niet

doeltreffend genoeg? Met een aanwijsbare reden ofwel redelijkerwijs)? Ga dan naar niveau 4.

- 4) Persoonlijke beschermingsmiddelen (conform VIB). Zorg voor persoonlijke beschermingsmiddelen voor de werknemers die (kunnen) worden blootgesteld aan gevaarlijke stoffen. Werknemers mogen de persoonlijke beschermingsmiddelen niet blijvend dragen. Beperk de duur tot wat strikt nodig is.

- c. Sign Off voor organisatorische maatregelen en PBM: PIT vrijgave/ wijziging/ uitsluiten besluit

Aandachtspunt:

- Hoe is aantoonbaar voor derden – Nederlandse Arbeidsinspectie, interne en externe auditor – aantoonbaar dat de arbeidshygiënische strategie altijd gevolgd wordt?

Bron: Eurosafe²

6. MAAS PI(T) – Opstellen van instructies voor Operations (gebruiks-, incidenten en afvalfase).

- a. Operations. De grootte van de risico's zijn voor zowel verpakte als voor niet-verpakte gevaarlijke stoffen te bepalen met metingen, of aan de hand van literatuur; een arbodienst of gespecialiseerd adviesbureau kan daarin adviseren;
- b. Operations. Eenduidige wijze van informeren medewerker over de risico's op blootstelling aan stoffen en een goede uitleg van de maatregelen;
- c. Sign off door opleidingseindverantwoordelijke Operations

Aandachtspunt:

- MAAS voor de meeste reinigingsmiddelen geen structurele blootstellingsmetingen, maar voorlichting, onderricht en toezicht op basis van instructies VIB.

² <https://www.eurosafesolutions.nl/blog/arbeidshygienische-strategie/>

7. MAAS PI(T) – Opstellen van instructies voor Koopklanten/ Eigen verzorging

- a. Aandacht bij instructies voor koopklanten/ eigen verzorging aan correct gebruik reinigingsmiddelen en hoe te handelen bij incident
- b. Sign Off: TQM

Aandachtspunt:

- Hoe linken informatie op de MAAS webshop site aan die van de VIB op de Hoofd MAAS site?

8. MAAS Marketing – Content management (publiceren en archiveren)

- a. Marketing. Infaseren. Instructies, VIB (MSDS) en VS beschikbaar voor eigen en ingehuurd medewerkers via Maas Website;
- b. Marketing. Uitfaseren
- c. Sign off: OMT ?

Aandachtspunt:

- MAASWeb beheer content Instructies, VIB (MSDS) en VS tot op heden – in verband met bewijslast Maas Managementsysteem – door KAM-coördinator/Preventiemedewerker;
- Periodieke update door KAM-coördinator/Preventiemedewerker op basis van ad hoc signalering nieuwe producten of nieuwe reinigingsmiddelen; zodra publicatie op MAAS Website 100% in orde, kan MAASWeb publicatiebeheer voor de VIB vervallen

9. MAAS CSI – Instrueren eigen verzorging

- a. CSI. Instrueren van medewerkers eigen verzorging
- b. Indien link in Webshop niet mogelijk, dan aanbeveling om VIB uit te laten reiken door de CSI bij instructie van het reinigingsmiddel.
- c. Sign Off: Klant

Aandachtspunt:

- Hoe linken informatie op de MAAS webshop site aan die van de VIB op de Hoofd MAAS site?

10. MAAS HR - Blootstellingsregister

- a. HR. Lijst bijhouden van werknemers die worden of kunnen worden blootgesteld staan aan mogelijk kankerverwekkende, mutagene en reprotoxische (CMR), asbeststof, biologische
- b. agentia en ioniserende straling stoffen. Hierbij moet vermeld worden hoe de blootstelling heeft plaatsgevonden. Elke werknemer, maakt gemiddeld x-aantal keer gebruik van het reinigingsmiddel (conform protocol/ instructie MAAS), waarbij gemiddeld x ml van het product per keer wordt toegepast (conform reinigings-/gebruiksvoorschrift leverancier).
- c. Deze lijst dient voor iedere werknemer tot ten minste 40 jaar na beëindiging van de blootstelling aan de gevaarlijke stof bewaard te worden.
- d. Als een uitzendkracht onder gezag van Maas werkt, dan heeft de uitzendkracht in die situatie dezelfde rechten en plichten als de “Werknemer”

- e. Als een ZZP'er onder gezag van Maas werkt, dan heeft de zzp'-er in die situatie dezelfde rechten en plichten als de "Werknemer".
- f. Sign off: Verantwoordelijke HR.

Aandachtspunt:

- De samenwerking en informatie-uitwisseling tussen de werkgever, medezeggenschap, Preventiemedewerker en kerndeskundigen en tussen de kerndeskundigen onderling vindt beperkt plaats. De RI&E, het blootstellingsregister en het arbeidsgerelateerde gezondheidsdossier worden veelal geïsoleerd van elkaar in plaats van in samenhang gehanteerd. Dit zorgt ervoor dat de afzonderlijke kerndeskundigen deze instrumenten, indien aanwezig, onvoldoende kunnen benutten en mogelijk geen volledig beeld hebben van de aanwezige veiligheids- en gezondheidsrisico's binnen het bedrijf.

11. MAAS HR – Inlenen (uitzendbureau, zzp)

- a. HR. Informeren uitzendbureaus en andere inhuur. Sign Off
- b. HR. Is een uitzendkracht gedurende de periode van PMO onderzoek binnen MAAS werkzaam, dan ligt de keuze hoe de uitzendkracht als werknemer hierin te betrekken bij MAAS.³
- d. Sign Off: Verantwoordelijke HR.

Aandachtspunt:

- **Nader te bepalen**

12. MAAS HR – PMO (via arbodienst)

- a. HR. Informeren uitzendbureaus en andere inhuur. Sign Off
- b. HR. Medewerkers die worden blootgesteld aan gevaarlijke stoffen moeten toegang krijgen tot een periodiek arbeidsgezondheidskundig onderzoek (PAGO). Sign Off via Maas PMO, Arbodienst analyse en HR afstemming over de corrigerende maatregelen door Operations.
- c. Sign Off: HR na ontvangst PMO analyse (geanonimiseerd)

Aandachtspunt:

- **Nader te bepalen**

13. Bedrijfsarts – Arbeidsgerelateerde gezondheidsdossier

- a. Bedrijfsarts. Houdt dossier bij van de contacten met betrekking tot de individuele werknemer, zowel in het kader van preventie als van sociaal medische (verzuim) begeleiding.
- b. Bedrijfsarts. Dient gegevens die verzameld worden bij Periodiek Arbeids Gezondheidskundig Onderzoek (PAGO) op te nemen in de individuele gezondheidsdossiers.
- c. Sign Off: Bedrijfsarts

Aandachtspunt:

- De samenwerking en informatie-uitwisseling tussen de werkgever, medezeggenschap, Preventiemedewerker en kerndeskundigen en tussen de kerndeskundigen onderling vindt beperkt plaats.

³ <https://www.wiertz.com/wp-content/uploads/2021/02/arbomstandigheden.pdf>

- Werknemers zijn meerendeels onbekend met hun rechten bijvoorbeeld op inzage en afschrift van hun arbeidsgerelateerde gezondheidsdossier. Overdracht van arbeidsgerelateerde gezondheidsdossiers vindt nauwelijks plaats. De kosten van overdracht, de complexiteit van systemen die niet op elkaar zijn afgestemd en de geldende privacyregels ten aanzien van het koppelen van gegevens spelen hierbij een rol. De versnippering van de gezondheidshistorie van een werknemer kan leiden tot informatieverlies.

14. MAAS Leidinggevende. MAAS onboarding & toezicht

Voorlichting, Onderricht en Toezicht - VOeT

- a. Leidinggevende. Als professionele gebruiker van producten is MAAS leidinggevende verplicht deze VIB's te lezen en de te instrueren hoe eigen en ingehuurde medewerkers veilig met het product kunnen werken.
- b. Leidinggevende. Onboarding
- c. Leidinggevende. Training on the job.
- d. Leidinggevende. Verplichting om toezicht te houden op de werkvloer.
- e. Leidinggevende. Toolboxes.
- f. Sign Off: Leidinggevende via Onboarding checklist, Bezoekrapportages en Werkplek inspecties.

Aandachtspunt:

- Training on the job niet centraal bij HR geregistreerd.
- Aanwezigheid bij toolbox niet centraal bij HR niet geregistreerd.

15. MAAS Medewerker. MAAS uitvoering

- a. Medewerker. Werknemers die met gevaarlijke stoffen werken zijn verplicht de instructies van de gebruiksvoorwaarden nauwkeurig te volgen en eventueel aanvullende instructies van de werkgever op te volgen.
- b. Sign Off. Leidinggevende via Onboarding checklist, Bezoekrapportages en Werkplekinspecties.

Aandachtspunt:

- Hoe (vaak) wordt de medewerker getoetst over werken met gevaarlijke stoffen?

16. MAAS BHV. Incidentopvolging, -registratie & -analyse

- a. Hoofd BHV. Voor het geval er een ongeval of incident plaatsvindt moet er een noodplan zijn.
- b. KAM-coördinator. Analyse en rapportage op basis van aantal geregistreerde incidenten (waaronder die met gevaarlijke stoffen);
- c. Sign Off. Hoofdkantoor en Depots Hoofd BHV via BHV noodplan

Aandachtspunt:

- Near miss niet geregistreerd.

17. MAAS HR. Info voor adequate toetsing van de RI&E

Info naar KAM-coördinator/ Preventiemedewerker en Arbodienst (kerndeskundigen).

- a. HR. Rapportage op basis van de geanonimiseerde en geaggregeerde uitkomsten van het PMO/ PAGO, het Arbo spreekuur en de beroepsziektemelding;
- b. HR. Rapportage op basis van Maas blootstellingsregister, waarbij geanonimiseerd wordt aangegeven hoeveel werknemers worden blootgesteld aan kankerverwekkende, mutagene en reprotoxische stoffen
- c. Sign Off: HR Director

Aandachtspunten:

- Welke rapportage over reinigingsmiddelen gebruik in MAAS PMO/PAGO beschikbaar?
- Welke rapportage op basis van MAAS blootstellingsregister beschikbaar?

18. MAAS KAM-coördinator/ Preventiemedewerker. RI&E

- a. KAM-coördinator/ Preventiemedewerker beheert de MAAS RI&E in het MAAS Arbobeheersysteem van Preventie & Werk;
- b. Sign off: KAM-coördinator

Aandachtspunt:

- Alleen voor risico's die te maken hebben met zware ongevallen met aanzienlijke hoeveelheden gevaarlijke stoffen moet een aanvullende RI&E worden opgesteld, dat is voor MAAS niet het geval

19. Kerndeskundige. RI&E toetsing

- a. De RI&E systeemtoetsing mag door één kerndeskundigen worden uitgevoerd. De kerndeskundige controleert de rapportage op volledigheid, betrouwbaarheid en actualiteit. Er wordt dus gecontroleerd of alles dat wettelijk verplicht is voor de organisatie ook daadwerkelijk in de rapportage is beschreven. Bij de systeemtoets wordt dus niet beoordeeld of het opgenomen onderwerp aan de eisen voldoet.
- b. Bij de scopetoets controleert de kerndeskundige of de RI&E voldoende ingaat op alle risico's die zich voor kunnen doen en of deze op juiste wijze in kaart zijn gebracht. Bijvoorbeeld door het uitvoeren van metingen, door te bepalen of de risico's op de juiste wijze zijn beoordeeld en door te bekijken of de juiste maatregelen worden beschreven. Daarbij geldt de regel dat een kerndeskundige enkel binnen de eigen scope een beoordeling mag uitvoeren. Wanneer er sprake is van meerdere scopes binnen Maas, wordt het dus verplicht om meerdere kerndeskundigen te betrekken bij de toetsing van de RI&E:
 - 1) Arbeidshygiënist – Gezondheidsrisico's (gevaarlijke stoffen), biologische agentia, alle fysische factoren, Fysieke belasting, van Arbeidsmiddelen alleen PBM;
 - 2) Hogere Veiligheidskundige - Gezondheidsrisico's (veiligheidsrisico's- ook met gevaarlijke stoffen), Arbeidsmiddelen, enkele fysische factoren;
 - 3) Arbeids- en Organisatiedeskundige – PSA, Werk- en rusttijden;
 - 4) Een van bovenstaande - bijzondere categorieën werknemers
- c. Sign Off: Kerndeskundigen - bedrijfsarts, arbeidshygiënist, veiligheidskundige, arbeids- en organisatiedeskundige

Aandachtspunten:

- MAAS RI&E in Arbobeheersysteem van Preventie & Werk en getoetst door Preventie & Werk. De Arbodienst voor de overige zaken is ArboNed.
- Nieuwe RI&E toetsingsmethodiek vanaf 1 juli 2022; wordt eerste keer uitgevoerd in 2022 of 2023.

20. MAAS KAM-coördinator/ Preventiemedewerker. Advies.

- a. In alle fasen van het proces kan de KAM-coördinator/ Preventiemedewerker/ Functionaris Gegevensbescherming geconsulteerd worden, ongevraagd een aanbeveling voor een corrigerende maatregel doen, gevraagd en ongevraagd toetsen aan wet- en regelgeving.
- b. Sign off: KAM-coördinator/ Preventiemedewerker/ Functionaris Gegevensbescherming

Aandachtspunt:

- Bij wettelijke non-compliance escalatie naar verantwoordelijk MT-lid.
- Bij Non-Conformity of Observatie vanuit Certificerende Instelling escalatie naar verantwoordelijke MT-lid.

21. MAAS OR. Informatierecht

- a. Informatierecht: Een exemplaar van de Risico Inventarisatie en –Evaluatie, ofwel de RI&E (Art. 5 Arbowet, in het bijzonder art. 4.2 Arbobesluit)
- b. Informatierecht: Een overzicht van de in het bedrijf gehanteerde grenswaarden (art. 4.3 Arbobesluit)
- c. Informatierecht: Een (geanonimiseerd) verslag van de uitkomsten van het (verplichte) arbeidsgezondheidskundig onderzoek bij werknemers die werken met gevaarlijke stoffen, (Gevaarlijke stoffen: art. 4.10c Arbobesluit)
- d. Informatierecht: Een overzicht van vermoede beroepsziekten (Art. 9 lid 3 Arbowet)
- e. Informatierecht: De lijst van blootgestelde werknemers (Art. 4.15 Arbobesluit)
- f. Sign off: Voorzitter OR

Aandachtspunt:

- a vanuit KAM
- b vanuit Inkoop of TQM (inhuur externe specialist)
- c /m e vanuit HR